

steklar

GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRANSTNIK

Izhaja od leta 1959
Letnik XXXIV, št. 3
Hrastnik, 5. 4. 1993

Predstavitev bodočih podjetij

Padanje kupne moči prebivalstva, izguba tržišč v predelu nekdanje skupne države, velika gospodarska recesija po svetu, huda konkurenca na svetovnem trgu so največji vzroki za nastanek razmer, v kakršnih se je znašla Steklarna Hrastnik kot podjetje v celoti.

Zato je vodstvo podjetja ob sodelovanju zunanjih strokovnih institucij pripravilo predlog sanacije in predloge za projekt organizacijskega preoblikovanja podjetja v sodobno kapitalno podjetje po načelu poslovno tržne decentralizacije.

STEKART d.o.o., Podjetje za proizvodnjo maloserijske kartonske embalaže

V okviru sprejetega programa kratkoročnih ukrepov za sanacijo razmer v Steklarni je predvideno tudi organiziranje novih dejavnosti, ki bi omogočale pre zaposlitev delavcev – trenutno začasnih tehnoloških viškov, kakor tudi ohranjanje dela za zaposlitev delovnih invalidov. Tako so bili delavski svet podjetja in sindikat v januarju in februarju, zaposleni v Steklarni pa z Informatorjem in Steklarjem seznanjeni, da tečejo intenzivne priprave za organiziranje proizvodnje enostavne maloserijske kartonske embalaže in valovite lepene. Zamisel sploh ni nova, saj so že v preteklosti večkrat podobno razmišljali, vendar organiziranje lastne kartonaže za potrebe Steklarne iz najrazličnejših vzrokov doslej ni uspelo. Vsi trije proizvodni programi so veliki porabniki kartonske embalaže za zaščito in transport steklenih izdelkov do kupca. Izredno široka ponudba naših izdelkov je narekovala začetek standardizacije kartonov, ker je kartonska embalaža sestavni del trženja naših izdelkov. Prav zmanjšanje stroškov, ki so povezani s kartonsko embalažo in pomenijo v današnji bitki

za trg in kupca pomembni stroškovni element, je bilo ob prezaposlitvi začasnih tehnoloških presežkov, osnovni argument za organiziranje obrata proizvodnje kartonske embalaže. Obrat kot zaključna proizvodno tržna enota bo oblikovan v samostojno podjetje – družbo z omejeno odgovornostjo in statusom invalidskega podjetja. Lociran bo v delu skladiščnih prostorov skladišča v Podkrajju, vendar bo zaradi delovnih predpisov, predpisov požarnega varstva in varstva pri delu treba z manjšimi investicijskimi sredstvi zagotoviti ustrezno preureditev sedanje skladiščne hale.

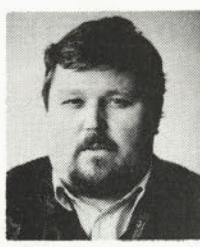
V končni fazi so pogovori za nakup potrebne strojne opreme za proizvodnjo kartonske embalaže, kakor tudi določanje terminov za strokovno usposabljanje delavcev v kartonaži: v začetku uvajanja proizvodnje enostavnejše kartonske embalaže je predvidenih do 12 zaposlenih, ki bodo opravljali vsa organizacijsko proizvodna in druga dela. Ob tem moram poudariti, da bo obrat kartonaže poskušal zadostiti potrebam Steklarne po najbolj tipični kartonski embalaži ter slediti tudi drugim tržnim zahtevam. Pričakujem, da bodo v letni pogodbi in aktu o ustanovitvi podjetja za proizvodnjo maloserijske kartonske embalaže jasno opredeljeni medsebojni odnosi in pogoji skupnega poslovanja, ki bodo potrjevali pravilnost odločitve in investicije v proizvodnjo kartonske embalaže.

Adi Zaletel

Orodjarna

V sklopu sanacijskih ukrepov, ki jih je predložil direktor podjetja, je tudi ustanovitev Orodjarne kot družbe z omejeno odgovornostjo. Orodjarno je težko predstaviti kot novo podjetje, saj že vrsto let posluje samostojno kot organizacijska enota, in v zadnjem času kot profitni center. Orodjarna bo s tem dejanjem prešla

izpod okrilja Steklarne – kar je bilo v določenem trenutku ovira, v drugem trenutku pa zatočišče za vse slabosti – na samostojno pot, polno neznank in preizkušenj. Reorganizacija Orodjarne sovpada s krizo, ki je nastopila v Steklarni, v državi in v svetu. Zato bo pot, ki jo bo treba prehoditi, težka in polna ovir. V

tem trenutku se srečujemo s pomanjkanjem dela, zato mora nekaj delavcev Orodjarne opravljati druga dela v Steklarni.

Z analizo možnosti pridobivanja poslova za Orodjarno smo prišli do ugotovitve, da je Steklarna premajhen kupec orodja za naše zmogljivosti. Zaradi tega smo začeli intenzivno iskati nove kupce v Sloveniji in zunaj nje. Prvi stiki so spodbudni in dajejo upanje na sklenitev določenih poslov. Vsi možni kupci ali partnerji so izrazili pripravljenost za sodelovanje pod določenimi pogoji, ki so standard v poslovnem svetu. Prvi pogoj je kakovost v pogledu točnosti izdelave in vgrajenih materialov. Zato bo morala Orodjarna pri vsaki dobavi orodja izdati certifikate o materialih, merah in funkcionalnosti orodja. Drugi pogoj je točnost

dobave v smislu dogovorjenega roka. Tretji pogoj so konkurenčne cene. Izdelava steklarskega orodja je zelo specializirana veja orodjarstva in ima zaradi tega zelo omejen krog kupcev. Zato smo v želji, da bi zaposlili vse proste zmogljivosti, ponudili storitve mehanske obdelave podjetjem v Sloveniji in prek Borze pri Gospodarski zbornici Slovenije tudi širše v Evropo. Aprila bomo razstavljali svoje izdelke in ponudili storitve na sejmu orodjarstva FORMA TOOL v Mariboru. Prvi dosežki se že kažejo, saj smo začeli sodelovati z različnimi firmami.

Zaradi omenjenega ne velja vreči puške v koruzo, ampak zagrabiti zadevo na pravem koncu z dobro organiziranim in kakovostnim delom. Obojega nam v tem trenutku primanjkuje, zato si bodo morali prizadevati vodstvo in delavci Orodjarne, da uresničimo vse omenjene zahteve. Nobeno filozofiranje, nedelo in malomarnosti nam ne bodo prinesle zaželenega, le pripravljenost za kvalitetno delo je lahko porok za zaposlitev vseh delavcev Orodjarne in njihovo socialno varnost.

Avogust Fišnar

SINET invalidsko podjetje

Že v prejšnjem Steklarju je direktor zapisal, da bo za reševanje problematike zaposlovanja delovnih invalidov oziroma težje zaposljivih oseb ustanovljeno invalidsko podjetje, ki bo imelo vlogo podjetniškega inkubatorja. Upravičenost ustanavljanja invalidskega podjetja se kaže tudi z gospodarskega vidika, saj imajo invalidska podjetja določene olajšave na podlagi pridobljenega statusa (prispevna stopnja na BOD, in prispevna stopnja iz dohodka). Zaradi teh olajšav so bolj konkurenčna drugim podjetjem na trgu. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in slovenska vlada imata pozitiven odnos do ustanavljanja invalidskih podjetij, ker se s

tem ustanavljajo in ohranjajo delovna mesta za delovne invalide in težje zaposljive delavce. Po uveljavitvi zakona o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb zavod sistematično sofinancira razvoj invalidskih podjetij in zavodov za usposabljanje. Tako je tudi za leto 1993 za sofinanciranje namenjen en milijon nemških mark v to larski protivrednosti. Zavod invalidskih podjetij Slovenije je zato v sodelovanju s službo Zavoda SPIZ-a pripravil predlog meril za sofinanciranje invalidskih podjetij in objavil razpis, na katerega se bomo prijavili tudi mi takoj po registraciji podjetja. Temeljni elementi za ocenjevanje upravičenosti in določanje vrstnega reda je število raznih delovnih mest za invalide oziroma ohranjenih delovnih mest po pripravljenem programu, ter število in odstotek redno zaposlenih invalidov. Pogoj za ustanovitev invalidskega podjetja je, da ima zaposlenih najmanj 40 % invalidov. Trenutno imamo v Steklarni 79 delovnih invalidov II. in III. kategorije, od katerih jih večina nima ustreznega delovnega mesta, zato jih bo treba preurediti tako, da se bodo delovni procesi (Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

prilagajali zmanjšani delovni sposobnosti invalidov ali pa bo delovne invalide treba poklicno rehabilitirati.

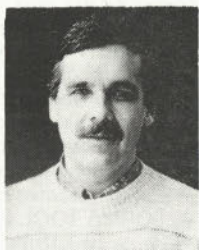
Proizvodni programi podjetja bodo v glavnem servisne storitve za potrebe Steklarne Hrastnik. V prihodnosti pa načrtujemo, da se bo podjetje usmerjalo navzven in opravljalo storitve tudi za druga podjetja. Glavne dejavnosti bodo čiščenje prostorov, dela in naloge s področja varstva pri delu in požarne varnosti, upravljanje s stanovanjskim skladom in s samskimi domovi v lasti Steklarne ter njegovo

vzdrževanje in storitev za potrebe profitnih centrov kot npr. pregled steklenih izdelkov, parkiranje, embalaranje, kompletiranje, čiščenje modelov, popravilo elektro motorjev, dodelava steklenih izdelkov ipd.

Pri ustanavljanju invalidskega podjetja se je vključil tudi Izvršni svet skupščine občine Hrastnik in »Modulus«, t.j. podjetje za inženiring, finance in pravno svetovanje, ki sodeluje predvsem pri pripravi aktov in registraciji podjetja.

Ernest Sihur

Dekorirnica z satinirnico STEDEK, d.o.o.

Z novo organiziranostjo je tudi predvideno, da se sedanji obrat slikarnice z satinirnico oblikuje v prehodnem obdobju kot profitni center, v končni fazi preobrazbe lastnine pa kot družba z omejeno odgovornostjo. Z registracijo v d.o.o. bo nastal tržnoprogramsko zaključeni del, ki bo odgovarjal za poslovni uspeh – dobiček.

Osnovna dejavnost novonastale družbe bo ostala enaka kot dosedanja in sicer dekoriranje in kemijska obdelava steklenih izdelkov za matično podjetje Steklarne Hrastnik. Poleg tega bo družba ponudila svoje proizvodne zmogljivosti na tržišču in bo tako nastopila samostojno ter po tržnem principu. V ustanovitvenem in registracijskem aktu družbe bo poleg osnovne dejavnosti vpisana tudi dekoracija, mehanska in kemijska obdelava nesteklenih materialov, trgovina, uvoz in izvoz trgovskega blaga neživilske stroke, zastopanja, posredništvo.

Za uspešno poslovanje družbe kot poslovno avtonomnega dela matične firme Steklarne, za njen uspešen začetek dela in nemoteno dobičkonostno poslovanje je treba zagotoviti vse pogoje, ki lahko vplivajo na to. Med te pogoje štejem predvsem ustrezno kadrovsko zasedbo, tehnološko opremljenost proizvodnje in zdravo poslovno sodelovanje med posameznimi deli matičnega podjetja.

Na kadrovskem področju so že opravili določene korake, v fazi konstituiranja in registracije firme pa bodo po potrebi izvedene še nekatere kadrovske spremembe. Njihov cilj je doseči boljše delovne rezultate.

Obrat dodelave v zadnjem obdobju ni doživel finančnih naložb za posodobitev tehnološke opreme. Ugotavljamo, da je velik del opreme zastarel, dotrajan, zato bo nujna posodobitev in zamenjava z ustrežnejšo opremo, ki nam bo omogočila večjo konkurenčnost na trgu. Zagotovila naj bi kakovostnejšo proizvodnjo in večjo produktivnost. V mislih imam za slikarnico zamenjavo sedanje žgalne peči z ustrežnejšo s plinskim ogrevanjem,

nabavo stroja za večbarvni sitotisk, nakup naprave za brezračni nanos barv, brez katerega si v sedanjih časih težko predstavljam ažurno voditi dokumentacijo poslovanja. V obratu satinirnice je v prvi vrsti treba deloma posodobiti tehnologijo in postaviti ter usposobiti napravo za čiščenje in nevtralizacijo odplak. Seveda so omenjene samo največje potrebe, poleg njih pa je še veliko manjših prav tako nujnih in upravičenih. Uspešnost uresničitve bo močno odvisna od finančne sposobnosti podjetja in od dosežkov našega dela. Zavedamo se, da vsega ne bo mogoče narediti naenkrat, temveč bo za to potreben določen čas.

Če naj bi se dejavnost slikarnice in satinirnice v prihodnje povečala tako v pogledu večje produktivnosti in boljše kakovosti, je treba že sedaj pri prostorskem planiranju v tovarni razmisljati o možnostih razširitve slikarnice na sedanji ali novi lokaciji, kakor tudi možnosti za prestavitev satinirnice na ugodnejšo lokacijo.

Kot je bilo že omenjeno, bo družba delovala v okviru matičnega podjetja Steklarne Hrastnik, ki bo njen soustanovitelj in na katerega bo tudi kapitalsko vezana. V smislu zakona o družbah bo v novi družbi uvedeno kapitalsko upravljanje. V okviru matičnega podjetja Steklarne bodo izvajane vse dejavnosti s skupnimi cilji, ki bodo dogovorjeni in jih bodo kot obveznost prevzele vse družbe ter profitni centri. Svoje storitve jim bo družba obračunavala po predhodno dogovorjenih cenah in normativih, vsa proizvodnja za njih bo načrtovana po dogovorjenih in potrjenih proizvodnih ter prodajnih planih.

Na kraju še odgovor vsem, ki vprašujejo, kakšen je izgled, da uspemo in kakšna je perspektiva. Po splošnem prepričanju doma in v svetu ima program dekoracije tržno perspektivo in s tem možnosti za lastno poslovno subjektiviteto. V Steklarni Hrastnik ima dekoracija izdelkov že dolgoletno tradicijo in s tem velike izkušnje. Razpolaga tudi z dovolj kakovostnimi delavci, ki so pripravljeni s svojim delom vsak na svojem področju sprejeti izziv za premaganje sedanje krize. Spособni so ustvariti osnovo za boljši jutri nas samih in naših naslednikov.

Janez Kavzar

Predsednika IS Staneta Kirna smo vprašali

O razmerah v občini Hrastnik

V večini slovenskih občin se zadnja leta povečuje brezposelnost, gospodarstvo stagnira, novih naložb in delovnih mest skoraj ni. Kakšna je slika Hrastnika?

Za uvod navajam nekaj statističnih podatkov. V letu 1985 je bilo v občini 4931 zaposlenih in le 44 brezposelnih. Konec leta 1992 je imelo zaposlitev 3638 delavcev ali 26 odstotkov manj, število nezaposlenih pa se je povečalo na 630 ljudi. Trenutno je v občini 619 iskalcev zaposlitve, od teh je 228 mlajših kot 25 let, 135 jih išče prvo zaposlitev, 109 je takih, ki imajo srednjo, višjo ali visoko izobrazbo. V prejšnjem letu je 208 občanov iz proračuna redno prejemale eno od socialnih pomoči, 100 pa občasnno. Z novim zakonom o socialnem varstvu se je število prejemnikov stalne pomoči povečalo na 350 občanov. Prav tako se iz občinskega proračuna 94 občanom, ki živijo v različnih socialnih ustanovah, zagotavlja del sredstev (v povprečju 20–30 odstotkov cene za vodo) kot doplačilo za oskrbo; 170 občanom pa občinski proračun zagotavlja plačilo zdravstvenih storitev. Podjetja, ki so bila nekdaj glavni nosilec zaposlovanja v Hrastniku, zmanjšujejo število delavcev. Kje torej najti zaposlitev?

Tako kot je bilo nekoč, ko se je denar nekje vzel, da se je z njim zgradilo tovarno, ne bo več. Rešitev bo treba iskati z manjšimi koraki. V občini imamo program za oživljanje podjetništva in ustanavljanje novih delovnih mest. V uresničevanje tega programa se aktivno vključuje Modulus (podjetje za inženiring, finance in pravno svetovanje), katerega soustanovitelj je tudi Skupščina občine Hrastnik. Gre za skupino strokovnih delavcev različnih profilov, ki bodočemu podjetniku ali podjetju pomagajo na noge. Lahko ga tudi finančno podprejo, del sredstev pa lahko prispeva občina iz svojega proračuna. Prav sedaj na tak način skupaj s švicarskim partnerjem usta-

navljamo podjetje za proizvodnjo večnamenskih plovil. V njem bo v začetku dobilo zaposlitev 10, kasneje pa okoli 40 delavcev. Sicer pa v Hrastniku ni veliko pobud za podjetništvo, ti- ste pa, ki so, so večinoma usmerjene v trgovino in gostinstvo, medtem ko nam storitvenih in proizvodnih dejavnosti primanjkuje. Za širjenje novih proizvodnih dejavnosti je Izvršni svet občine že pred kakšnimi štirimi leti predlagal, da bi hrastniška podjetja, dela za katera imajo sklenjene kooperacijske pogodbe zunaj občine, prenesli v Hrastnik, ter da bi tako prišli do novih dejavnosti. Očitno pa takrat za kaj takega čas še ni bil dozorel, saj je bila ta zamisel izvršnega sveta gladko zavrnjena. Toda gospodarske razmere so se zaostrele, nastopilo je vse več težav, ki so razmišljanja o lastnem razvoju podjetja odrinila na rob, in v bitko za preživetje.

V Steklarni, kjer je pred dvema mesecema precej zaškripalo, se sedaj že kažejo nekatere rešitve. Kako jih komentirate?

O težavah Steklarne smo bili v občinski vladi obveščeni. Seveda bi se morali v Steklarni že prej z večjo mero kritičnosti lotiti urejanja razmer. Pravzaprav takrat, ko je bilo ugotovljeno, da se ruši bivši sistem in da bo izgubljeno nekdanje jugoslovansko tržišče. Zamisel o popolni ustavitvi proizvodnje embalaže, kot je bilo prvotno predvideno, je bila za Izvršni svet nesprejemljiva in tudi nerealna. Odločitev in napor za zadržanje delovnih mest, iskanje novih programov, nastajanje novih podjetij iz stranskih dejavnosti, vse to lahko prinese pozitivne rešitve. Program je dovolj natančno obdelan, zdaj je na vrsti njegova uresničitev. Važno pri tem je, da se za posamezne programe zadolži posamezniki, ki bodo pod okriljem Steklarne naloge dosledno izpeljali.

Kakšen pa je pogled na občino z vidika komunale in njene infrastrukture?

Toliko kot v preteklosti se z vprašanji infrastrukture ne bomo več ukvarjali, saj so v glavnem rešena. Še vedno bodo potrebni nekateri manjši posegi, vendar pa je zdaj na vrsti ekologija. S preureditvijo toplarne na kurjenje s plinom in z urejenim daljinskim ogrevanjem krajevnih skupnosti Dol in Steklarna si lahko obetamo izboljšanje zraka za približno dva kakovostna razreda. Projekti so pripravljeni, del sredstev bosta prispevala toplarna in Rudnik, 45 odstotkov potrebnega denarja pa naj bi zagotovila republika, kajti gre za »ekološko« naložbo. Da bi ta sredstva zagotovili smo se v Hrastniku zavestno odločili za večji prispevek za uporabo mestnega zemljišča kot ga imajo druge občine. Očistiti zrak je v občini prioriteta naloga, za njim pride na vrsto voda in zemlja.

Z novim sistemom je občina postavljena v drugačen položaj. Od zgoraj ji omejujejo pravice, nalagajo ji dolžnosti, do občanov ima odgovornosti.

Čeprav tudi v preteklosti ni bilo vselej lahko, je vendarle sreča, da smo v kraju zgradili vso infrastrukturo. Danes bi bilo bistveno težje. Že res, da danes, npr. ministrstvo drži roko nad vzgojo in izobraževanjem. Toda dejstvo je, da so v breme ministrstva le plače zaposlenih, materialno osnovo za izvajanje učnih programov pa mora še vedno zagotavljati občina. Da pa

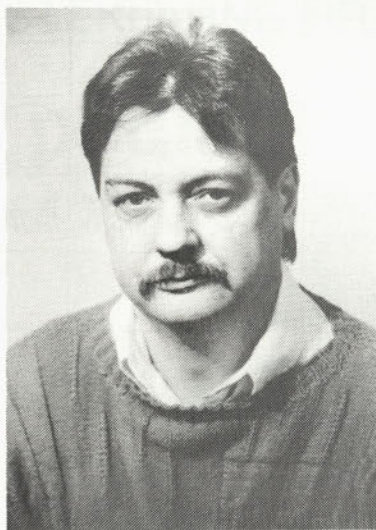
imamo v Hrastniku dobro urejeno infrastrukturo, so k temu največ prispevali občani Hrastnika s samoprispevkom, odgovorni v občini pa smo se trudili, da so bili vsi predvideni programi tudi dosledno uresničeni. V primeru cestnega programa je bilo pri zadnjem narejenem celotnem nekaj več, kot je bilo prvotno predvideno. Res, da tudi z dodatnim angažiranjem, delom in prispevki krajanov, pa vendar, ceste Turje-Kovk, Turje-Čreta, Prapretno-Plesko in Marno-Krištol so dobile asfaltno prevleko. Prav zdaj pa tečejo priprave za zadnjo nalogo. To je investicija za dom ostarelih občanov.

Ko bomo ob koncu leta 1994 delali obračun, bomo lahko upravičeno rekli: splačalo se je, saj gre za naš kraj, za naš življenjski prostor. Zato je tudi upravičeno vprašanje, ki je bilo postavljeno na eni od zadnjih zasedanj skupščine: »Ali se bomo v Hrastniku še kdaj odločili ZA samoprispevek?« Moja razmišljanja v tem hipu so, da za podobne primere kot v preteklosti ne bomo več potrebovali samoprispevka. Je pa problematika brezposelnosti Hrastnika tako velika, da bi morda nova delovna mesta v Hrastniku lahko pridobili tudi s pomočjo samoprispevka. A o tem bodo zadnje besede vendarle izrekli občani.

Milica Kobal

Naši obrazi: Edi Papp

Steklar iz tretje generacije

Se vaš optimizem glede prihodnosti hrastniškega steklarstva potrjuje s tem, da se število brigad povečuje, da intenzivno teče tudi izobraževanje?

Nekdaj je bilo tako, da so steklarji s »fajfo« prišli v tovarno in kdor je znal delati, je dobil delo. Če je odšel, je s seboj odnesel tudi znanje. Bili so časi, ko so skrbno varovanje skrivnosti poklica očetje pokazali le sinovom.

Potem je prišla šola. Priznam, tudi sam sem si želel, da bi šel v Rogaško, pa mi oče ni dovolil. Res je, da sem se naučil delati, vendar pa ob tem potrebuješ še kaj drugega. Ali ni kar malo smešno, da s steklom delaš leta in desetletja, pa o njem ne veš skoraj nič. In vendar se je včasih kar naprej govorilo: steklo je zanič. Kdaj pa kdaj je morda to res, vendar je potrebno tudi lastno prilagajanje. V vsakem poklicu je tako, da moraš o njem vedeti še kaj več kot le tisto, kar trenutno počneš. Tako kot se moraš, če hočeš brati, najprej naučiti abecede, je tudi v poklicu, steklarskem pa še posebej. Vanj moraš vstopiti korak za korakom in po lestevici navzgor. Ko boš obvladal vse faze dela, naj pride priložnost, da boš učil druge. Prav zato mislim, da je napak, ko nekateri preksočijo določene faze dela.

Redki so steklarji, ki bi v steklarskem poklicu ostajali zvesti tradiciji in šli po stopinjah svojih dedov in očetov. Zato pravim, da je **Edi Papp** steklar iz tretje generacije. Njegov ded je bil steklar, steklar je postal njegov sin Otto, po istih stopinjah je šel Ottov sin Edi. Prav zato naj bo prvo vprašanje:

Kakšen je vaš pogled na steklarstvo?

Steklarstvo jemljem kot obrt, in če ga bodo tako jemali vsi, ki pripadajo temu poklicu, ni bojazni, da bi steklarstvo zumrlo.

Ste eden tistih, ki delajo najahtevnejše izdelke. Menite, da ste za svoje delo (dobro poudarjam) dovolj plačani?

Veliko časa je moralo preteči in ostati je morala le peščica steklarjev, da je končno dozorelo spoznanje, da so srce tovarne steklarji in da je bilo njihovo delo vsaj četrto stoletje podcenjeno. Sistem je naredil vse enake, ves trud in dopovedovanja, da je poklic steklarja zahteven in težak, so bila zaman. Res je, da v zadnjem času poklic ročnega steklarja spet pridobiva na ceni, trdim pa, da še vedno nima prave vrednosti. Morda bo kdo oporekal tej trditvi, a moje načelo je: delaj zmerno in glej na kvaliteto. In prav zato tudi trdim, da bi norme lahko bile nižje, zato pa bi morali biti vsi izdelki dobri.

Obrat ročne proizvodnje je bil vsa leta glavni nosilec razvoja tovarne, v njem pa se je bore malo spremenilo.

Zaostajamo v znanju a tudi v tehnološkem razvoju. Za pipo ali model se je še našel denar, brez tega se pač ne da delati, vse drugo pa je ostalo tako kot nekoč. Vedno je bilo treba kaj kupiti za kateri drugi del tovarne, obrat glavne proizvodnje pa je ostajal brez novitet, pa naj gre za tehnologijo ali delovne razmere. Zato bi morali zdaj, ko smo se odločili steklarskemu poklicu povrniti ceno in ugled, več denarja nameniti tudi tehnološkemu razvoju.

V izobraževanju, ki zdaj poteka, se vključujete tudi mojstri in pomočniki?

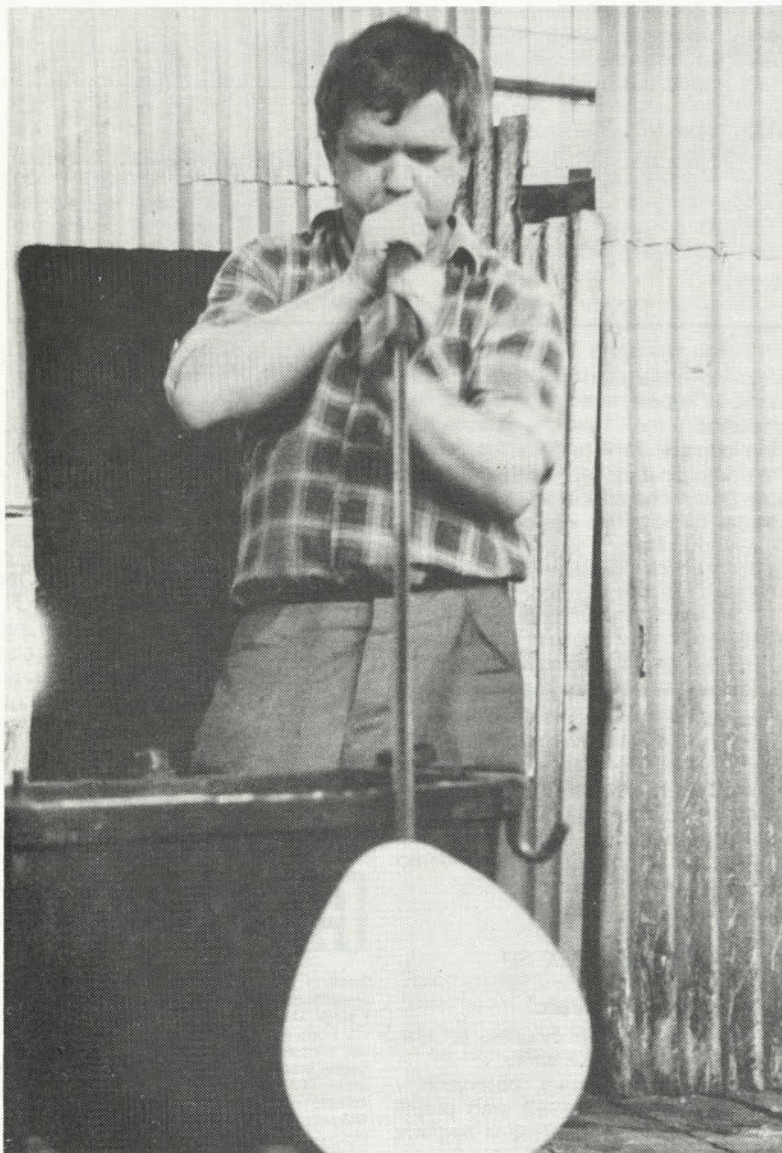
Veliko smo v času zapostavljanja steklarskega poklica zamudili. Menim, da za drugimi zaostajamo petnajst ali celo več let. Danes se marsikaj, kar smo delali v začetku sedemdesetih let, spet vrača. Naš cilj mora zdaj biti, da zamujeno nadomestimo. Zato pač moramo najprej naučiti sebe, da bi potem lahko učili druge. Seveda je dobrodošla rešitev, celo užitek, ko se lahko ob sobotah, ki jih namenimo izobraževanju, prepustiš fantaziji, ustvarjalnemu delu. Mislim, da je bil prav zato nekoč Klub mladih proizvajalcev tako popularen in priljubljen. Sodelujočim je omogočil, da so preizkusili lastno ustvarjalost, obenem pa je bil dobra priložnost za izobraževanje.

Namesto zadnjega vprašanja prepuščam besedo vam!

Dejal bi le to, **sem optimist in iskreno verjamem v uspeh**. Če bomo le vsi skupaj to hoteli.

Naj za konec še sama dodam svojo misel. Edijeva sinova danes še ne razmišljata, kaj bosta »ko bosta velika«. Bo kateri od njiju stopil po poti očeta in treh generacij steklarjev družine Papp? Morda. Edi pravi, da ne bi imel nič proti. Jaz pa verjamem, da bi v Steklarni dobili še kakšnega dobrega steklarja, saj bi imel dobrega učitelja.

Milica Kobal

Nagradna križanka

	AVTOR: KARLI DREMEL	VAS V DO- LINI KORIT- NICE PRI TOLMINU	AMERIŠKI DRAMATIK (GEORGE)	BARVA IGRALNIH KART	IME DVEH PRITOKOV RENA	GRŠKA MATI BOGOV	STEKLARNA HRASTNIK OVČAR, OSTER POLICIJSKI PES LUKA V ITALIJI	SLOVENSKI PEŠNIK ZAJC	HRV. SKLA- DATELJ (KRSTO)	BOŽO VODUSEK	EMIL ADAMIČ	ROBERT TAYLOR	ČAR. PRELEST	STARO- JUDOVSKI KRALJ	NADALJEVA- NJE GESLA TEMNI DEL DNEVA
	OZEK MEČ ZA SAB- LJANJE	MESTO NA JAPONSKEM													
KEMIJSKI ZNAK ZA DUSIK	NEMŠKI POLITIK (AUGUST)	HAROLD UREY													
OGRADA ZA ŽIVINO		MORSKI PRELIV													
HIŠNI VHODNI PROSTOR															
AFRIŠKA CAPLJA															
VZGOJITELJ, SVETOVALEC, VODNIK															
KRATKA ULANSKA SUKNJA															
KEMIJSKI ZNAK ZA ZVEPLO	DRŽAVA V SEV. VZHOD- NI INDIJI (ČAJ)	SREDIŠČE MOLDAVIJE VELIKA SLA- NA RAVNINA V INDIJI													
MESTNI NASAD															
GRŠKA BOGINJA USODE															
LOPA ZA LETALA															
NADALJE- VANJE GESLA															

Hrastniški grad (2)

Še nekaj o sami bivši lastnici hrastniškega gradu – Ema de Seppi. V mladih letih je bila Ema lepo plavalas deklica, o čemer pričajo oljne slike v gradu. Bila je baje zelo živahna. Kot hčerka bogataša si je lahko marsikaj privoščila in je res uživala svojo mladost. Ukvarjala se je tudi z baletom. Ko je nekoč gostovala kot balerina v tržaškem gledališču, se je njen bodoči mož zagledal vanjo. A zakonske sreče nista uživala dolgo, ker je njen precej starejši mož kmalu ohromel. Otrok nista imela.

Tujci se sprašujejo, kako da si je dala Ema de Seppi postaviti v Hrastniku to svojo letno rezidenco. V Hrastniku je namreč živel le poleti, po štiri mesece, drugače pa v Trstu. Bila je hči omenjenega Tržačana Franca st., viteza Gossletha, ustanovitelja hrastniške tovarne za kemične izdelke. Z njim sta prišla iz Trsta tudi njegova sinova Jurij, kemik in Franc ml., bivši mornariški oficir – torej Emina brata.

Leta 1870 je prodal hrastniško steklar-
no njen ustanovitelj Haider Tržačanu
Burgerju, ki je bil poročen z Rozino,

rojeno Gossleth. Ti sorodniki so nago-
vorili Ema de Seppi, da si je dala zgra-
diti v Hrastniku v bližini obeh tovarn
grad za njeno letovanje. Ema de Sep-
pi se je dolgočasila pri svojem bolnem
možu, zato je vedno vabila goste v hi-
šo. To so bili v prvi vrsti njeni sorodni-
ki in tudi njeni znanci iz Trsta in Italije.
Tako je vsako leto prihajal k njej dobi
znanec – beneški škof. Leta 1902 jo
je obiskal v Hrastniku tudi beneški pa-
triarh Josip Sarto, ki je bil leta 1903 po
smrti Leona XVIII. izvoljen za papeža
in si nadel ime Pij X. Takrat je Josip
Sarto še kot patriarh maševal v hrast-
niški grajski kapeli. Sarto je bil sicer
dober, osebno skromen človek. Pravi-
jo, da je umrl kot papež v zakrpani
nočni srcaji. Bil pa je velik sovražnik
Slovanov. On je hotel kot papež od-
praviti v Dalmaciji slovansko bogos-
lužje. Kakor papež Pij X., je tudi Ema
de Seppi sovražila Slované.

Kot že rečeno, je imela rada obiske
višjih duhovnikov. Nekdanji maribors-
ki škof Napotnik se je vedno oglasil pri
njej, kadar je prišel birmat na Dol. Če
se ji je pa kakšen duhovnik zameril,
ga je znala kaznovati. Hrastniški grad
so namreč gradili tudi ob nedeljah. To
pa ni bilo prav tedanjemu dojskemu
župniku Fišerju, ki je udrihal s prižnice
čez ta cerkveni prestop – nedeljsko

delo. Ko je bila leta 1896 k gradu prizi-
dana še kapela, ni smel dojski župnik
maševati v njej. Tako mu je vsak te-
den odpadel za tiste čase lep zaslu-
šek 5 goldinarjev, lep sprehod s koč-
jo z Dola v Hrastnik in izdaten zajtrk v
gradu. To pa je bilo v prid takratnemu
kaplanu na Dolu.

Nadaljevanje prihodnjič

Tudi tokrat je v križanki dovolj gesl,
ki se navezujejo na tovarno. Želimo vam
mного užitka pri reševanju današnje
križanke, ki jo pošljite na naslov:
Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja
14, 61430 Hrastnik, do 24. aprila. Med
reševalce s pravilno rešitvijo bomo
podelili pet nagrad:
prva nagrada 2.000 SIT
druga nagrada 1.500 SIT
in tri nagrade po 1.000 SIT

Nagrajeni reševalci

Nagrajenci nagrade dvignejo pri bla-
gajni podjetja po 10. aprilu.
Za nagradno križanko, objavljeno v
STEKLARJU št. 2/1993 smo prejeli
59 rešitev. Žreb je namenil nagrade
naslednjim:

1. nagrada 2.000 SIT: Jožica Omerzi, upok.
2. nagrada 1.500 SIT: Zvone Sihur
- 3.–5. nagrada po 1.000 SIT: Anton Kobal, upok., Dragan Mišič, Aleksander Leskovšek

Rešitev križanke iz prejšnje številke

VODORAVNO: Steklo material p,
Hrastnik, monter, ami, trgač, ave, Irs,
Ivo, Carol, karat, jatagan, Erina, A.N.,
E, Uden, predivo, Dark, Dike, kor, na-
maz, rial, Aci, A. T., Adorno, etat,
Keops, Taras, T.S., Ierapetra, mavec,
mat, mkn, I.M., Raisa, S.C., I, Alarcon,
Inki, vapi, J.O., Jena, Neil, Oberon,
O, Jakov, itsondohirp.
(K. D.)

STEKLARNA
steklar

Steklar – glasilo delavcev Steklarne Hrastnik ureja
uredniški svet: Slavko Marcen, Majda Krošlin, Soniboj
Knežak, Matija Koritnik, Alojz Smagelj in Franc Vido-
vič. Fotografije Branko Klančar. Grafična priprava in
tisk: Formatisk Ljubljana.
Naslov uredništva: Steklar, Hrastnik, C. 1. maja 14,
telefon 0601/41-622
Po mnenju Urada za informiranje pri vladi Republike
Slovenije (št. 23/32-93) z dne 25. 1. 1993 je glasilo
proizvod informativne narave, za katere se plačuje 5
odstotni prometni davek.